

Gaurko Lezoar Aldizkarigintza

Pixkanaka pixkanaka Lezon euskalzale-
tasunarekin batera, lezozaletasuna edo le-
zotarrismoa berpizten ari zaigu. Baziru-
dien Lezo bigarren mailako herri bat iza-
tera, ia ia Errenteriako sasiauzo bat iza-
tera kondenaturik zegoela, baina azken
urte hauetan, elkarte ezberdinak egiten
ari diren lanari eskerrak, lezoar izatearen
zaletasuna gero eta gorago ari zaigu igo-
tzen.

Aldizkarigintza dugu lezotarrismo berri
honen frogarik onena. Ia deus ez izatetik
bi edo hiru aldizkari izatera igaro bait
gara azken urte hauetan. Badirudi aurre-
tik zenbait aldizkaritxo egon direla, baina
gaurko aldizkarigintzaren gorakada azter-
tzeko, nik jaietako ateratzen den liburux-
karekin hasiko nintzateke, iaz amaitu zen
ASKE izenekoarekin segitzeko. Ikus de-
zagun.

1.—JAI EGITARAU LIBURUXKAK

Aspaldiko ohitua izan arren, jai egita-
rauarekin batera kaleratu egin diren al-
dizkari hauek oso momentu ona lortu zu-
ten 1978. urtetik aurrera, Francoren ondo-
rengo korporazio berriekin kointzidituz.
Aldizkari hauetan, jaiet buruzko zehazki-
zunekin batera, herriaren historia, gizarte
eta nortasunari buruzko zenbait datu eman
izan ohi dira. Joxe Krutz Sarasola eta Pa-
tri Urkizuren alkatetzetan bi liburuxka
atera ziren urtero. Mendekoste jaietako
xumeago bat, eta iraila aldean, Santa Kru-
tzetako, Lezoren zenbait berri ematen zi-
gun aldizkaritxoak. Ez da esan beharrik,
asko eta asko direla egitarau aldizkari
hauen kolezionatzaile diren lezotarrak.
Arantza Zeberio alkatetzara iritsi zenean,
ohitura hau ia ia desagertzera ailegatu
zen. Eta 1987. urtean Mikel Arrizabalaga
alkate berriaren lehenengo aginte urtean,
hain zuzen, aldizkariak berriro aurrera jo
zuen.

2.—ASKE, EKAITZEKO GAZTEDIAREN ALDIZKARIA

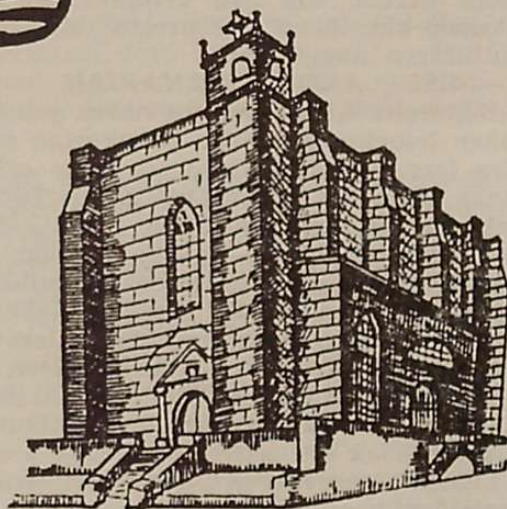
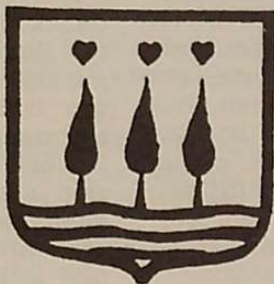
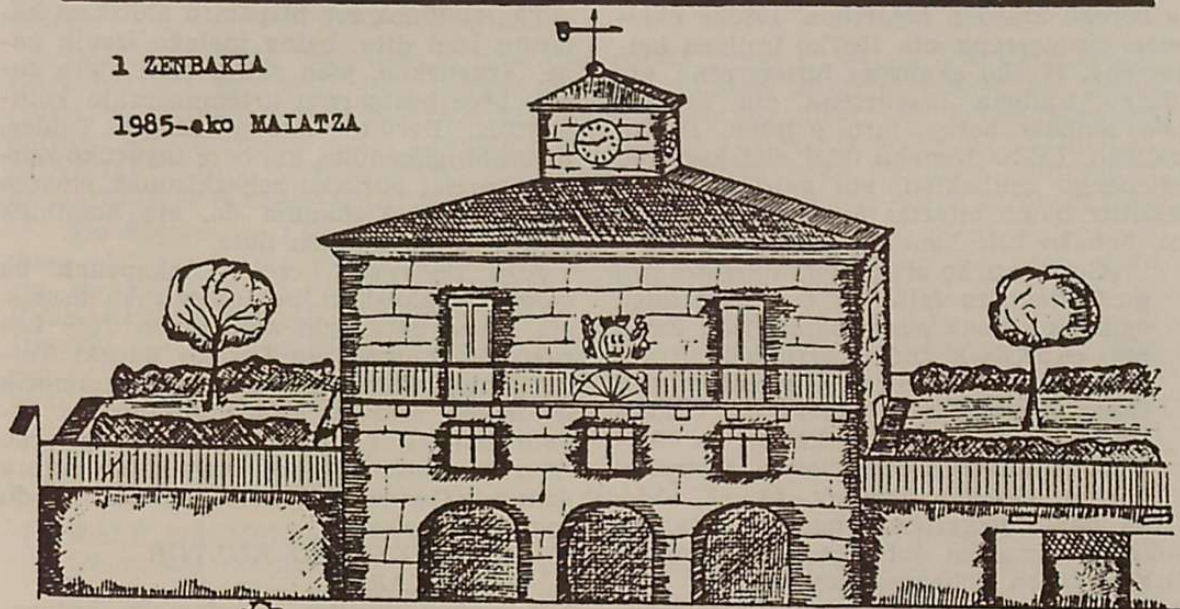
1985.eko kultur hutsunean, aldizkari le-
zoarren basamortu arront hedaturik ze-
goen urte hartan, Ekaitz Atsedeen Taldeko
gazteek, herriko Joxe Luix Aperribai apai-
zaren laguntzarekin, euskarazko aldizkari
baten argitaratzeari ekin zioten adoretzu-
ki. Lehenengo zenbakia aipatutako urteko
maiatzean kaleratu zen ASKE izenarekin;
Joxe Luix Aperribai, Mari Mar Arozena,
Imanol San Sebastian, Mikel Susperregi,
Juan Luis Urkizu eta Lander Zurutuzak
erredakzioa osatzen zutelarik. Oso proiektu
polita zen, eta bere orrietan lezoar norta-
suna osatzen duten fazeta guztiei eman
zieten tokia: historia, gizartea, literatura...

Jakin badakigu oso ale gutxiko tirada
zeukala, eta baita oso gutxi saltzen zela
ere, baina nire uste apalez, ASKEk oso
eragin haundia izan du 85-87ko lezoar ar-
loko kulturaz, berak berpiztu eta mantenu-
du bait zuen urte hauetan, lezoar izatea-
ren ziria. Honela zioten beren lehenengo
hitzaurrian:

Aske Lezo ko aldizkaria

1 ZENBAKIA

1985-eko MAIATZA

«Aspaldikoa da, agian, gure herrian aldizkari bat argitaratzeko asmoa. Beste zenbait herritan ere, auzokoetatik hasita, sortuz joan dira herri aldizkariak nahiz urtekariak. Hor ditugu honen lekuko Errenterian, Pasaian, Oiarzunen..., atera izan direnak. (...)

Interesgarria gerta dakizuelakoan plazaratzen da, beraz, lehenengo ale hau. Bainan, hori geroak esan beharko du. Geroak eta ale hau eskutan hartzen duzun horrek.»

Lehen esan dudana bezala, 1985ko maiatzean atera zuten lehenengo zenbakia, urte bereko azaroan bigarrena. 1986ko ekainean hirugarrena, eta 1987ko irailean laugarrena. 1986ko ekainean hirugarrena, eta 1987ko irailean laugarrena eta azkena. Lau zenbaki beraz, hiru urtetan. 1988ko irailean, LEZO izeneko udal aldizkariaren lehenengo zenbakian, eta agiri moduzko eskutitz baten bitartez agurtu zen betirako, honako hitz hauek erabiliz:

«Gure gaurko erabakiaren arrazoi nagusia denbora falta da. (...) Uste dugu egindako lanak pena merezi izan duela eta «ASKE»-k bide berri bat urratu duela Lezoko kulturaren munduan. (...) Gauza guztiek dute hasera eta bukaera. Hemen eta orain bukatzen da «ASKE», Lezoko Aldizkariaren historia». (Lezon, 1988.eko uztailak - 1).

Eta bai aldizkariaren haseran, eta bai bukaeran arrazoia dute. Lezo, bertako aldizkari baten beharrean zegoen, eta guztiz interesgarria egin zaigu lezoarroi lehenengo lerrotik azkeneraino. Beraiek beren lehenengo hitzaurrean hitza geroaren eta irakurle goaren ahoan ipintzen dute, eta nik, irakurle izan naizenez neurrian, honela baieztatzen dut: ASKE 85-87 urteetako Lezo herriaren erreferentzirik onena izan bait da. Eta agurrezko eskutitzean diote bezala, nik ere errepikatzen dut: «Askek bide berri bat urratu du Lezoko kulturaren munduan».

3.—BESTELAKO ALDIZKARIAK

Egitaraua Aldizkaria eta Askez gaintetik, azken hauetan bestelako aldizkariak sortu dira lezoar herri elkarte eta talde ezberdinen eskutik. Alderdi politikoei beraiek atera dituzte baita ere, baina hemen ez ditugu deuserako ikuituko, bakar bakarrik elkarte eta erakundeek sortutakoak baizik. Beraien artean, Lezoko Askagintzak eta ANDUI izenarekin kaleratzen duena. Gaia drogaren prebentzioaren ingurukoa izaten da, eta Egitarau Aldizkariarekin gertatzen den bezalaxe artikuluak euskerazkoak eta erderazkoak izaten dira.

Lezoko Amnistiaren Aldeko Batzordeak bestaldez, herriko preso eta exiliatuen aldeko zenbait aldizkari kaleratu ditu betidanik. 88ko udaran ASTINTZEN izenekoaren lehenengo zenbakia atera zuen, eta negu parterako bigarrena. Elebiduna da, eta gai ardatza euskal presoengatik

borroka.

Oso kontuan hartzekoa da ere, 1985. urtean eta Parrokiko Gazte Talde batzuren eskutik, kaleratu zen LEZO izeneko aldizkaria. Bertan zazpi puntu nagusi ikuitzen zirelarik: 1: Demografi Egitura. 2: Ekonomi Egitura. 3: Bilakaera Politikoa. 4: Udal Ihardunbidea. 5: Ekologia. 6: Bilakaera erlijioso eta 7: Inkesta Soziologikoa. Aldizkari honen kaleratzeak oso garrantzi handia izan zuen urte haietan, eta oso eragin zabalekoa gainera. Zoritxarrez, aldizkari honek ez du inoiz segidarik izan.

Txerrimuñok ere bizpahiru aldizkari kaleratu izan ditu, baina inolako izenik gabe. Azkenekoa, joan den urtean atera zuten, bere bostgarren urtemugarekin kointzidituz. Bertan Lezoko Rugby Taldea, Rasta Mugimendua, eta bere inguruko zenbait berriei buruzko zehazkizunak ematen dituztelarik. Elebiduna da, eta komikiak toki handia hartzen dute.

Aitu dudanez, Lezoko Askapenak ba omen du aldizkari bat ateratzeko asmoa, eta gauza bera egin nahi omen dute Lezoko Zineklubak eta Lezoko Eguzki Talde Ekologistak. Danentzako nire animorik beroenak. Musika Akademiak Lezon ospatu den III. Ttopaketa dela eta, egitarau liburuxka atera du ere, eta nahiko dotore gainera. Guztiz esporadikoa denez, ez du segidarik izango.

4.—LEZO, IZENEN KULTUR

ALDIZKARIA

Aurrekoa ikusita, elkartetako ardura-dunek behin eta berriro eskatu zuten Kultur Batzordearen bileretan, Udalak kultur aldizkari bat zezan. 1988ko iraileko jailetan eman ziren lehenengo urratsak, jai egitarauarekin batera, lehenengo zenbakia kaleratuz. Proba moduko zeredozer bezala atera zen, eta lezoarren artean izan duen harrera ona ikusirik, segida ematea erabaki da Kultur Batzordea osatzen dutenen artean. Asmoa urtean bitan ateratzekoa da. Aurtengo lehenengoa dagoeneko kalean dago, eta kolaboratzaileen aldetik laguntzarik baldin badugu, irailerako espero dugu hirugarrena ateratzea. Elebiduna izan arren, lehentasuna gure nazio hizkuntzari ematen diogu, eta gure asmoa izango litzateke egun batetan euskara hutsez kalera ahal izatea. Baina denborari denbora utzi behar zaio.

Aipatu beharra dago bestaldez, joan den urtean kaleratutako «LEZOKO GIZARTE-ONGIZATEA ETA KULTUR BALIABIDEEN GIRA-ZERRENDA» izeneko aldizkaritxo, non herriko elkarte guztien helbide eta bere helburuen berri ematen den. Elebiduna eta formato ttikian egina.

Ez nuke bukatu nahi, hemen nire ez eza-gutzea dela eta, aipatu ez ditudan aldizkari arduradunei barkazioa eskatu gabe. Nire begirune sentikorrena danentzat.

ZABARRE